

JAARVERSLAG 2025

Samenwerken aan **ons water** in Groningen en Drenthe

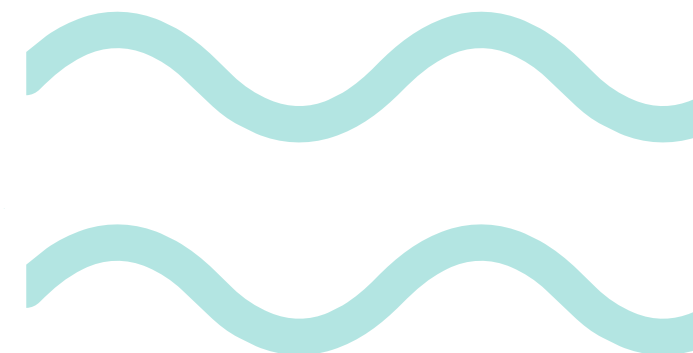
Voorwoord

Met genoegen bied ik jullie het jaarverslag 2025 van de waterketen Groningen en Noord-Drenthe aan. Een jaar waarin veel werk is verzet en belangrijke stappen zijn gezet voor de toekomst van onze samenwerking.

In dit jaarverslag laten we zien wat die samenwerking in de praktijk oplevert. Van gegevensbeheer, meten en monitoren en de Waterketenkaart tot ontwikkelingen rondom waterkwaliteit en klimaatadaptatie. In 2025 is verder gewerkt aan een structurele organisatorische basis voor de gezamenlijke uitvoering.

Dit alles is mogelijk dankzij de professionals van gemeenten, waterschappen, waterbedrijven en samenwerkingspartners die hun kennis en inzet met elkaar verbinden. Die gezamenlijke kracht blijft essentieel voor een betrouwbare en toekomstbestendige waterketen. Dank aan iedereen die hier in 2025 aan heeft bijgedragen. Ik wens jullie veel leesplezier.

 Herman Beerda
Voorzitter stuurgroep

Inleiding

TERUGBLIK OP 2025

2025 stond voor de Waterketen Groningen en Noord-Drenthe in het teken van verdere professionalisering en voorbereiding op de toekomst. In een periode waarin de druk op de leefomgeving toeneemt en maatschappelijke opgaven rondom klimaat, water en duurzaamheid steeds complexer worden, blijft regionale samenwerking essentieel om de kwaliteit, betaalbaarheid en continuïteit van de waterketen te waarborgen.

Het afgelopen jaar is verder gebouwd aan gezamenlijke voorzieningen zoals Gegevensbeheer Noord (GbN), Meten & Monitoren, het Neerslagdashboard en de Waterketenkaart. Deze initiatieven ondersteunen gemeenten, waterschappen en andere partners bij het beheer van de waterketen en leveren waardevolle inzichten voor beleidsvorming, investeringskeuzes en de dagelijkse praktijk.

Tegelijkertijd ontwikkelde de samenwerking zich verder van een verzameling projecten naar een meer structurele uitvoeringsorganisatie. De behoefte aan continuïteit, gezamenlijke expertise en een duurzame organisatorische basis nam verder toe. Daarmee stond 2025 niet alleen in het teken van inhoudelijke resultaten, maar ook van de verdere ontwikkeling van de samenwerking zelf.

Positionering binnen water en klimaatadaptatie

De maatschappelijke opgaven rondom water, klimaat, leefomgeving en duurzaamheid raken steeds sterker met elkaar verweven. Daarom is in 2025 verder gewerkt aan de verbinding tussen de waterketensamenwerking en de regionale klimaatadaptatieopgave.

Deze ontwikkeling bouwt voort op de samenwerking die de afgelopen jaren binnen de waterketen is opgebouwd. In 2025 lag er een breed gedragen concept-waterakkoord dat richting gaf aan de toekomstige samenwerking. In overleg met de deelnemende organisaties is ervoor gekozen deze ontwikkeling niet afzonderlijk af te ronden, maar te verbinden aan de bredere regionale samenwerking op het gebied van klimaatadaptatie. Dit heeft geleid tot een gezamenlijke Water- en Klimaatadaptatieagenda voor Groningen en Noord-Drenthe. Hiermee is één samenhangend kader ontstaan voor regionale opgaven rondom waterkwaliteit, klimaatadaptatie, waterveiligheid, droogte en een klimaatbestendige leefomgeving.

De waterketensamenwerking levert hierin een belangrijke bijdrage door kennis, data, uitvoeringskracht en praktijkervaring te bundelen. Zo ontwikkelt de samenwerking zich steeds verder tot een netwerkorganisatie waarin uitvoering, kennisontwikkeling en regionale opgaven met elkaar worden verbonden.

Henk Matthijse
Waterregisseur

Ontwikkeling van de samenwerking

De waterketensamenwerking stond in 2025 in het teken van continuïteit, kwaliteitsverbetering en bestuurlijke verankering. De deelnemende organisaties werkten gezamenlijk aan de voorbereiding van Stichting Waterketenbeheer Noord. Deze stichting moet zorgen voor een duurzame organisatorische basis voor gezamenlijke uitvoerende activiteiten, terwijl de inhoudelijke en bestuurlijke verantwoordelijkheid bij de deelnemende organisaties blijft.

Naast deze bestuurlijke ontwikkeling is gewerkt aan een verdere kwaliteitsimpuls. De bestaande structuur met werkgroepen, clustercoördinatoren en getrapte vertegenwoordiging heeft de afgelopen jaren een belangrijke bijdrage geleverd, maar tegelijkertijd ontstond behoefte aan meer directe kennisuitwisseling tussen professionals en een sterkere verbinding tussen beleid en uitvoering.

Daarom is gestart met een vernieuwde overlegstructuur, waarin de Operationele Medewerkerskring (OMK) en de Beleidsmatige Medewerkerskring (BMK) centraal staan. Deze kennisringen brengen medewerkers rechtstreeks met elkaar in contact rondom actuele vraagstukken, praktijkervaringen en beleidsontwikkelingen. Zo wordt kennis beter gedeeld, ontstaat meer samenhang tussen beleid en uitvoering en wordt de samenwerking minder afhankelijk van individuele personen.

Samen met de voorbereiding van de stichting en de integratie met klimaatadaptatie markeert de vernieuwde overlegstructuur een belangrijke stap in de overgang van een projectmatige samenwerking naar een toekomstbestendige netwerkorganisatie.

Henk Matthijsse
Waterregisseur

03

“Van een projectmatige samenwerking naar een toekomstbestendige netwerkorganisatie.”

04

Gegevensbeheer Noord (GbN)

Gegevensbeheer Noord (GbN) heeft zich in 2025 verder ontwikkeld als gezamenlijke uitvoeringsorganisatie voor rioleringsdata. Eind 2025 ondersteunt het team negen gemeenten bij het actueel, betrouwbaar en compleet houden van hun gegevens. Goede data vormt de basis voor beheer, onderhoud, investeringen en hydraulische berekeningen.

9

■ gemeenten ondersteund

5

■ gemeenten via GWSW

60 km

■ rioolleiding beoordeeld

600+

■ overstortpaspoorten

In 2025 zijn beheerbestanden opgeschoond en geactualiseerd, revisietekeningen en inspectiebestanden verwerkt en gegevens voor vijf gemeenten beschikbaar gemaakt via de landelijke GWSW-server. Het dienstenpakket is verder verbreed. Zo zijn onder meer GIS-analyses uitgevoerd, is 60 kilometer rioolleiding beoordeeld en er wordt gewerkt aan het opstellen van 600 overstortpaspoorten.

Kennisontwikkeling blijft daarbij belangrijk. Nieuwe medewerkers worden binnen GbN opgeleid en kunnen zich ontwikkelen tot volwaardige gegevensbeheerders. Doorstroming naar functies bij gemeenten laat zien dat deze aanpak niet alleen bijdraagt aan betere data, maar ook aan het verminderen van de personele kwetsbaarheid binnen de sector.

Dries Jansma

Teamleider Gegevensbeheer Noord

Meten en Monitoren

Binnen de waterketensamenwerking speelt data een steeds belangrijkere rol. Het team Meten en Monitoren ondersteunt gemeenten en waterschappen bij het verzamelen, analyseren en toepassen van meetgegevens uit afvalwatersystemen. Door data toegankelijk en bruikbaar te maken, ontstaat beter inzicht in het functioneren van rioolstelsels en worden beheer- en investeringskeuzes beter onderbouwd.

In 2025 is verder gewerkt aan de ontwikkeling van diverse Power BI-dashboards. Deze dashboards bieden inzicht in onder andere eindgemalen, dagvolumes, schakelduren en afwijkingen binnen rioolssystemen. Door meetgegevens te visualiseren en analyses te automatiseren, ondersteunen de dashboards zowel het dagelijks beheer als preventief onderhoud.

Daarnaast is ingezet op het verbeteren van de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van meetdata. Om gegevensuitwisseling tussen verschillende ICT-systemen te vereenvoudigen, is gewerkt aan de ontwikkeling van fumecodes: een gestandaardiseerd coderingssysteem voor meetgegevens. Hierdoor zijn koppelingen eenvoudiger te beheren en ontstaat meer ruimte voor analyses en advies.

De aanpak heeft inmiddels ook landelijk aandacht gekregen. Stichting RIONED onderzoekt samen met leveranciers en gebruikers hoe fumecodes breder kunnen worden toegepast.

Kees van Nes
Projectleider Meten en Monitoren

05

● VERZAMELEN

● ANALYSEREN

● TOEPASSEN

■ Van meetgegevens naar
beter onderbouwde keuzes.

06

Neerslagdashboard en Waterketenkaart

SCAN VOOR
WATERKETENKAART

Het Neerslagdashboard en de Waterketenkaart ondersteunen gemeenten en waterschappen bij het gezamenlijk inzichtelijk maken en benutten van waterdata.

14
gemeenten

2
waterschappen

1
uniforme voorziening

Via het Neerslagdashboard beschikken de deelnemende organisaties over actuele neerslaggegevens, historische trends en korte-termijnverwachtingen. Het dashboard is centraal beschikbaar voor 14 gemeenten en twee waterschappen. Daarmee beschikt de regio over één uniforme voorziening voor het volgen en analyseren van neerslag.

De Waterketenkaart brengt gegevens over het (afval)watersysteem van Groningen en Noord-Drenthe samen in één openbaar overzicht. Gegevens van gemeenten en waterschappen worden volgens landelijke standaarden gecombineerd, waardoor informatie betrouwbaar en goed uitwisselbaar is.

In 2025 is de geografische software van de Waterketenkaart vernieuwd. Hierdoor werkt de kaart stabiel en zijn meer mogelijkheden beschikbaar. Aan het einde van het jaar is tijdens een workshop daarnaast gekeken naar wensen en mogelijkheden voor de verdere ontwikkeling van de kaart.

André Hammenga
Adviseur waterketen

Bemalingsgebieden en data-analyse

In 2025 is verder gewerkt aan de actualisatie van de rioolbemalingsgebieden in Groningen en Noord-Drenthe. De bemalingsgebieden van acht gemeenten zijn in 2025 geactualiseerd. Deze gebieden vormen een belangrijke basis voor analyses van het stedelijk watersysteem en maken inzichtelijk hoe afvalwater via gemalen en stelsels richting de rioolwaterzuivering wordt afgevoerd.

Door de geografische gegevens te actualiseren en geschikt te maken voor landelijke standaarden ontstaat een betrouwbaardere gegevensbasis voor gemeenten en waterschappen. De informatie kan onder meer worden gebruikt bij het Neerslagdashboard, Meten & Monitoren, analyses van verhard oppervlak en hydraulische berekeningen.

In samenwerking met Waterbedrijf Groningen is het drinkwaterverbruik per bemalingsgebied inzichtelijk gemaakt. Door drinkwatergebruik en afgevoerde hoeveelheden rioolwater met elkaar te vergelijken, ontstaat beter zicht op mogelijke instroom van grond- of oppervlaktewater.

Zo leveren actuele bemalingsgebieden niet alleen meer overzicht op, maar ook betere informatie voor beheer, analyse en toekomstige investeringskeuzes.

André Hammenga
Adviseur waterketen

07

8
gemeenten
geactualiseerd

DRINKWATER ← → RIOOLWATER

Beter zicht op mogelijke instroom van grond- of oppervlaktewater.

Waterkwaliteit & Klimaatadaptatie

Waterkwaliteit en KRW

Waterkwaliteit stond in 2025 nadrukkelijk op de regionale agenda. De naderende doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) vragen van gemeenten, waterschappen, de provincie en drinkwaterbedrijven een gezamenlijke inzet om emissies te beperken en de kwaliteit van het oppervlaktewater verder te verbeteren.

Binnen de waterketensamenwerking is ingezet op het beter benutten van beschikbare data en meetinformatie. Via het project Meten & Monitoren zijn analyses uitgevoerd naar overstortingen en de werking van rioolstelsels binnen verschillende stroomgebieden. Deze inzichten ondersteunen gemeenten en waterschappen bij het bepalen van effectieve maatregelen en het gericht inzetten van beschikbare middelen.

Een belangrijk voorbeeld hiervan zijn de analyses binnen het stroomgebied van de Drentsche Aa. Door gegevens uit verschillende bronnen te combineren ontstaat beter inzicht in de relatie tussen neerslag, rioolstelsels, overstorten en oppervlaktewaterkwaliteit. Deze kennis draagt bij aan het realiseren van de KRW-doelen.

De samenwerking met de provincie Groningen is verder versterkt. Daarbij lag de nadruk op het verbinden van waterkwaliteit, stedelijk waterbeheer en ruimtelijke ontwikkelingen. Deze integrale benadering vergroot het inzicht in de samenhang tussen verschillende wateropgaven.

Henk Matthijsse
Waterregisseur

Klimaatadaptatie en integrale opgaven

De gevolgen van klimaatverandering worden steeds zichtbaarder in de regio. Hevigere buien, langere perioden van droogte en toenemende hitte vragen om een andere manier van kijken naar de inrichting en het beheer van de leefomgeving. Klimaatadaptatie is daardoor een integraal onderdeel geworden van het dagelijkse werk van gemeenten, waterschappen en andere partners.

In 2025 is verder gewerkt aan de verbinding tussen de waterketensamenwerking en de regionale klimaatadaptatieopgave. Gezamenlijke instrumenten, zoals het Neerslagdashboard, de Waterketenkaart en diverse data-analyses, spelen daarbij een belangrijke rol. Deze hulpmiddelen maken het mogelijk om ontwikkelingen te monitoren, risico's inzichtelijk te maken en maatregelen beter te onderbouwen.

Een belangrijke mijlpaal was de vaststelling van de gezamenlijke Water- en Klimaatadaptatieagenda. Hiermee is een regionaal kader ontstaan waarin waterkwaliteit, klimaatadaptatie, droogte, hitte, waterveiligheid en een klimaatbestendige leefomgeving in samenhang worden benaderd.

De kennis, samenwerking en uitvoeringskracht die de afgelopen jaren binnen de waterketensamenwerking zijn opgebouwd, vormen een belangrijke basis om ook de bredere klimaatopgaven gezamenlijk aan te pakken.

Henk Matthijsse
Waterregisseur

Bijeenkomsten en kennisdeling

Kennis delen en elkaar ontmoeten vormden in 2025 een belangrijk onderdeel van de waterketensamenwerking. Tijdens bijeenkomsten in Paviljoen De Leine in Kropswolde werkten deelnemers gezamenlijk aan de ontwikkeling van het waterakkoord en de verbinding met klimaatadaptatie.

In november vond in het Drents Museum een landelijk symposium plaats. Professionals uit verschillende organisaties kwamen hier samen om kennis, ervaringen en ontwikkelingen binnen de waterketen uit te wisselen. Een live tekenaar legde de belangrijkste inzichten en gesprekken tijdens de bijeenkomst visueel vast.

Tijdens de Noordelijke Waterketendag en verschillende inhoudelijke overleggen stond kennisuitwisseling eveneens centraal. Door ervaringen en expertise actief te delen, versterken gemeenten, waterschappen en andere partners hun eigen organisatie én de samenwerking als geheel.

Jasmijn Melinga
Communicatieadviseur

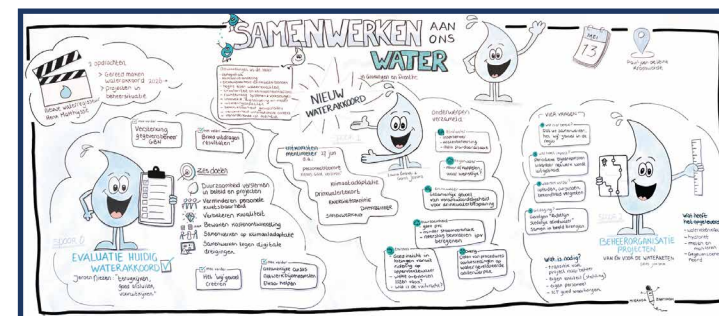
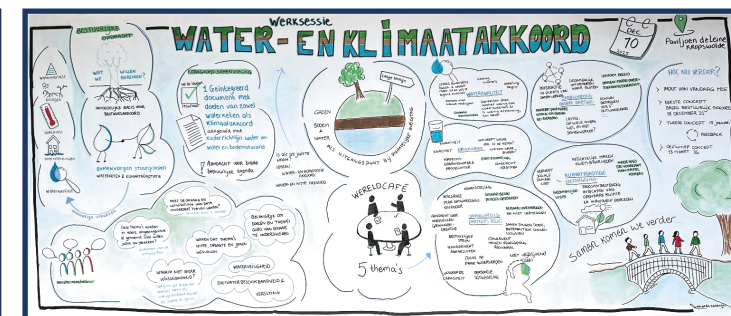
09

ONMOETEN

KENNIS DELEN

SAMENWERKEN

Financieel overzicht 2025

Alle deelnemers aan de waterketensamenwerking hebben in 2025 hun begrote bijdrage voldaan. De uiteindelijke inzet van de reserves viel lager uit dan vooraf was voorzien.

Bij Gegevensbeheer Noord lagen de personeelskosten hoger dan begroot. Dit kwam onder meer door de groei van de werkzaamheden voor deelnemende gemeenten en de inzet van extra personeel. Daar stonden extra inkomsten uit uitgevoerde werkzaamheden tegenover.

Binnen het reguliere budget waren de uitgaven onder meer hoger door extra bijeenkomsten en de verdere uitwerking van de toekomstige organisatie. Bij Meten & Monitoren vielen bepaalde uitgaven juist lager uit, doordat de geplande ICT-werkzaamheden in 2025 nog niet volledig waren uitgevoerd. Hierdoor was uiteindelijk minder inzet vanuit de reserves nodig dan begroot.

Op basis van de vierdekwartaalrapportage waren er eind 2025 geen financiële risico's die de jaarprognose substantieel beïnvloedden.

André Hammenga
Adviseur waterketen

■ BIJDRAGEN volledig voldaan	■ PERSONEELSKOSTEN GBN hoger dan begroot
■ INZET RESERVES lager dan voorzien	■ FINANCIELE RISICO'S geen substantiele invloed

Conclusie & doorkijk

Terugblik op 2025

Terugkijkend op 2025 kan worden geconcludeerd dat de waterketen Groningen en Noord-Drenthe een nieuwe ontwikkelfase is ingegaan. De uitvoeringsprojecten laten zien dat samenwerking leidt tot betere informatievoorziening, efficiënter beheer, kennisontwikkeling en een effectievere inzet van schaarse capaciteit.

De afgelopen jaren is bewust gewerkt aan een kwaliteitsimpuls van de samenwerking. Uitvoeringsprojecten zijn verder geprofessionaliseerd, er is geïnvesteerd in kennisontwikkeling en nieuwe vormen van samenwerking zijn geïntroduceerd. De operationele en beleidsmatige kennisringen, de voorbereiding van Stichting Waterketenbeheer Noord en de integratie met klimaatadaptatie zijn hiervan belangrijke voorbeelden.

Daarmee zijn in 2025 niet alleen inhoudelijke resultaten behaald, maar is ook een stevige basis gelegd voor de verdere ontwikkeling van de samenwerking.

Henk Matthijsse
Waterregisseur

11

Vooruitblik op 2026

In 2026 verschuift de aandacht van voorbereiding naar implementatie. De verdere inrichting van Stichting Waterketenbeheer Noord, de uitwerking van het gezamenlijke uitvoeringsmodel voor Water en Klimaatadaptatie en het versterken van opgavegericht werken vormen daarbij belangrijke speerpunten.

De maatschappelijke opgaven rondom waterkwaliteit, klimaatadaptatie en een toekomstbestendige leefomgeving blijven onverminderd groot. Juist daarom blijft samenwerking noodzakelijk. De kracht van de regionale samenwerking ligt in het verbinden van organisaties, kennis en uitvoering.

De basis hiervoor is in 2025 verder versterkt. In de komende jaren ontwikkelt de waterketensamenwerking zich verder tot een toekomstbestendige netwerkorganisatie, waarin kennisdeling, uitvoeringskracht en regionale opgaven samenkomen.

Henk Matthijsse
Waterregisseur

Colofon

Dit document is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de waterketen Groningen en Noord-Drenthe.

OPZET EN COÖRDINATIE

Jasmijn Melinga

VORMGEVING

Jack Naaijer

EINDREDACTIE

Jasmijn Melinga

VERSPREIDING

Bestuurders, directies en betrokken waterprofessionals van gemeenten, waterschappen en waterbedrijven binnen de waterketen Groningen en Noord-Drenthe.